

flere af Sognefrihedens vækkende Venner til at opgive deres Standpunkt ligeoverfor den. Jeg troer derfor ikke, at en saadan Forholdsregel vilde være tilraadelig." Endnu hedder det i Paragraphen, at disse Medlemmer skulde have Ret til at lade „de kirkelige Handlinger“ udføres i deres Sognekirke. De kirkelige Handlinger ere her saaledes sammenstillede uden nogen Afstillelse, medens det er indlysende, at der er stor Forskjel paa kirkelige Handlinger, netop med Hensyn til at begrunde et Ønske om at faae dem foretagne i Bedkommendes egen Kirke. Ved Begravelser er det saaledes naturligt, at Riget ikke skal føres hen til en anden Menighed eller anden Kirke end Sognets, hvor den Bedkommende er død; men med Hensyn til Begravelser har den foregaaende Cultusminister udtaalt med saa stor Bestemthed, at denne Ret maa ansees som naturlig, at en Lov herom ikke kan være nødvendig, men, at Sagen ved administrative Foranstaltninger maa kunne bringes i Orden. Jeg vil heller ikke nægte, at der i enkelte Tilfælde ved Barnebaab eller Brudevielser kan være Forhold, som kunne gjøre lignende Undtagelser ønskelige; men jeg kan neppe tænke mig, at Ønsket herom skulde møde Banffeligheder, og at i alt Fald disse Banffeligheder ikke skulde kunne løses ved den kirkelige Øvrigheds Mellemkomst. Men gaae vi videre, da komme vi til Altergang. Her er det dog vel det Naturlige, at de, der søge en anden Præst, ogsaa søge hans Kirke, at de deeltage i Communionen med den Menighed, som denne Præst hører til. Der er dernæst Confirmationen. Derfor Nogen, efter at have ladet sit Barn gaae til Underviisning hos en anden Præst, vil træffet en Overenskomst med denne om, at Barnet skulde confirmeres i hans egen Kirke, vilde man see den fremmede Præst træde ordførende op i denne Kirke. Jeg troer, at det vilde være at friste den ene Præsts Forsængelighed, og at det maatte findes saarende og krænkende for den Anden. Udenfor disse kirkelige Handlinger ligge endnu alle opbyggende Foredrag, alle Prædikener. Man vil sige, at disse ligge udenfor den Grændse, der her er dragen. Men dersom det Princip engang er forladt, at den, som løser Sognebaandet, skal søge til den Præst, til hvem han

slutter sig, og ikke omvendt, da seer jeg ikke, at der kunde være nogen gylbig Grund derimod, naar det blev ønsket af Enkelte eller Flere i Menigheden, at den Præst skulde optræde som Prædikant i deres Kirke og han var villig dertil. Tværtimod kan det jo siges, at det vilde være allerønskeligst, om alle Landets Kirker stode aabne for enhver Præst i Følgekirken, som var villig til at forkynde Ordet for Saa eller Mange, snart i denne, snart i hin Kirke. Men naar man seer hen til de virkelige Forhold, vil, troer jeg, Sagen for enhver Opmærksom og Kyndig stille sig anderledes. Kirken er endnu som før en stridende Kirke, og det er ikke blot de forskjellige Secter, som stride imod hverandre, men der er forskjellige Partier indenfor Kirken, der staae ligesaa skarpt overfor hinanden som de forskellige Secter. Nu lever Kirkehistorien, hvor ofte Prædikestolene ere blevne benyttede i den kirkelige Partiaands Tjeneste, til indbyrdes Banffelsning og Forjættelse. Sligt kan nu engang ikke forebygges, og saadanne Partistribigheder have ogsaa havt deres Gode. Hvad der er talt og handlet i meget uchristelig Aand, kan under en høiere Styrelse ledes til aandeligt Gode. Men noget Andet er det at aabne Kirkerne, saa at de samme Prædikestole skulle staae aabne for de forskjelligste Aander, der kunde arbejde i modsat Retning. At Prædikestolen kunde blive misbrugt til at udstrøe Mistroens Sæd, vække Splid imellem Menighed og Præst, er en Foranstaltning, som man i Kirkens Interesse maa finde den højeste Betænkelighed ved at gaae ind paa. Jeg kan derfor ikke see Andet, end at der til Grund for dette Forslag ligger en aldeles eensidig Interesse for Individets Begvemmelighed, medens det kirkelige Samfunds Interesse er overseet. Dette Lovforslag er, historisk betragtet, en lille Afslægger af et stort kirkeligt Frihedstræ, som man vil omplante fra Amerika til os. Men det er ganske forskjellige Forhold, der finde Sted, hvor der af en chaotisk Tilstand først skal udbannes borgerlige og kirkelige Forhold, og i et Land som her, hvor der er en kirkelig Organisation. Her trænges visse til Udvikling og Forbedringer, men ikke ved at ophæve og løse den ene organiserede Foranstaltning efter den anden. Jeg